

Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Mobiliteit
Spoorvervoer
drs. J.A. Jacobs
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Datum 18 februari 2010 Behandeld door Peter Krumm
Uw kenmerk
Ons kenmerk #2226054
Onderwerp Reactie op rapport
Toiletvoorzieningen in de
OV-keten

Asset Management

Stations

Geachte heer Jacobs,

Bezoekadres

De Inktpot
Moreelsepark 3
.3511 EP Utrecht

Postadres

Postbus 2038
3500 GA Utrecht

www.prorail.nl

In aansluiting op onze positieve reactie op het onderzoeksrapport en het vervolgesprek met één van jouw medewerkers en vertegenwoordigers van NSR wil ik hierbij ingaan op onze gedachtegang ten aanzien van een toilettenbeleid in de OV-keten.

Zoals al eerder aangegeven onderschrijft ook ProRail het belang van sanitaire voorzieningen in de OV-keten. Op dit moment wordt voor deze voorzieningen in de nota basisstation een norm gehanteerd van minimaal 7500 in/uitstappers per dag (conform Nota Basisstation). Afhankelijk van het daadwerkelijke aantal reizigers op een station worden vervolgens een of meerder onbemenste dan wel bemenste voorzieningen aangebracht. In de praktijk van alle dag ervaren wij een toename van verzoeken vanuit gemeenten, regionale overheden en vervoerders om sanitaire voorzieningen aan te brengen op kleinere stations.

Indien in de besluitvorming ten aanzien van sanitaire voorzieningen in de OV-keten naast de voorzieningen in het rollend materieel ook een beroep gedaan wordt op voorzieningen op de stations, kunnen wij ons een aantal oplossingsrichtingen voorstellen:

- Verlagen van de huidige norm van 7500 in- en uitstappers. Op dit moment zijn ongeveer 80 stations voorzien van sanitaire voorzieningen. Indien de norm wordt verlaagd naar 5000 in- en uitstappers per dag dienen op een 20tal stations sanitaire voorzieningen te worden aangebracht. Daarmee realiseren wij een eindbeeld waarbij meer dan 80% van de reizigers minimaal aan het begin dan wel aan het einde van hun reis, in veel gevallen zowel aan het begin als het einde, sanitaire voorzieningen zal aantreffen.
- Indien de norm wordt verlaagd tot 2000 in- en uitstappers wordt meer dan 92% van de reizigers bereikt. Deze grens is ook gehanteerd in het implementatieplan toegankelijkheid van NS en ProRail. In dit geval dienen op meer dan 100 stations, ten opzichte van het huidige aantal stations, sanitaire voorzieningen te worden aangebracht.
- Overstap- en calamiteitenstations. Naast het criterium 'aantal in- en uitstappers' kan ook worden gekeken naar de specifieke functie van het station in de OV keten. Gedacht kan worden aan het plaatsen van sanitaire voorzieningen op stations met een trein – trein overstap of stations met een bijzondere calamiteiten functie of gelegen op trajecten met een lange lijnvoering. Hierbij kan eventueel een minimum aantal overstappers als grens worden gehanteerd.

- Integrale OV-benadering. Vanuit een OV-keten gedachte kan dit aantal reizigers ook worden benaderd vanuit een totale OV-keten; dus inclusief alle reizigers die samenkomen op het station als knooppunt in de keten. Hierbij valt te denken aan reizigers die per eigen vervoer of per bus naar het station komen om vervolgens per bus verder te reizen. Op dit moment hebben wij geen informatie voorhanden welke ons inzicht geeft in aantallen niet treinreizigers per station. Indien deze informatie elders wel voorhanden is, kunnen wij de hierboven genoemde getallen verder uitwerken
- Specifieke lijnsgebonden afspraken. Indien gewenst kan ProRail afspraken maken met regionale concessieverleners over het plaatsen van toiletvoorzieningen op de stations gelegen aan regionale lijnen. Vanuit het perspectief van de reiziger is het dan wel aan te bevelen om dan alle stations gelegen aan de betreffende spoorlijn te voorzien van sanitaire voorzieningen.

Naast de kwantitatieve vraag naar het aantal voorzieningen zijn wij van mening dat gelet op het uiteenlopende aantal reizigers per station ook een differentiatie aan te brengen is in het soort voorzieningen. Voortbordurend op de huidige indeling in de Netverklaring 2010 zou bijvoorbeeld onderstaande differentiatie worden gemaakt:

1. Kathedralen met dagelijks > 75.000 in-/uitstappers worden voorzien van **voorziening C (comfort)**: comfortabele bemenste sanitaire voorziening voor dames, heren en mensen met een handicap, die toegankelijk zijn gedurende de openingstijden van een station (evt. in combinatie met een nachttoilet).
2. Megastations met dagelijks 25.000 < in-/uitstappers < 75.000 krijgen een **voorziening B (bemenst)**: bemenste sanitaire voorziening op de drukke uren een voor dames, heren en mensen met een handicap. Daarnaast een rolstoel toegankelijk zelfspoelend toilet.
3. Plusstations met dagelijks 10.000 < in-/uitstappers < 25.000 krijgen een **voorziening A (automatisch)**: onbemenste sanitaire voorziening.
4. Basisstations met dagelijks 5.000 < in-/uitstappers < 10.000 krijgen een **voorziening A (automatisch)**: onbemenste sanitaire voorziening. Basisstations met dagelijks 1.000 < in-/uitstappers < 5.000 krijgen geen sanitaire voorzieningen.
5. Haltes met dagelijks minder dan 1000 in- en uitstappers krijgen geen sanitaire voorziening.

Voor al deze categorieën geldt dat het aantal sanitaire voorzieningen conform nota basisstation afhankelijk is van het aantal in- en uitstappers op een station. Voor al deze categorieën voorzieningen is het zaak om deze op een gebruiksvriendelijke wijze aan te bieden.

Ten aanzien van de financiering van de mogelijk nieuw aan te leggen en te beheren voorzieningen zal vanuit ProRail hetzij een beroep gedaan moeten worden op uw ministerie en regionale concessieverleners, dan wel dienen deze voorzieningen integraal te worden gefinancierd vanuit de gebruiksvergoeding. Deze laatste variant ligt in lijn met de huidige afspraken over de fecaliën afvoer. Voor de uitvoering van mogelijke maatregelen kan onder meer worden gezocht naar een bundeling met aanwezige horecavoorzieningen op het station. Zowel voor de financiering, de dienstverlening naar de reiziger, als met het oog op de vindbaarheid van de voorzieningen kan dit voordelen bieden.

ProRail

Wij zijn natuurlijk te allen tijde beschikbaar voor een nadere toelichting en eventuele verdere uitwerking indien u daar prijs op stelt. Tot slot maken wij graag gebruik van uw aanbod de concept beleidsbrief te kunnen inzien alvorens deze door de Minister naar de Tweede Kamer wordt toegezonden.

Met vriendelijke groet,

Kees-Ján Dosker
Manager Stations